

Súd: Okresný súd Michalovce
Spisová značka: 19C/235/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7716213608
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agáta Štefaničová
ECLI: ECLI:SK:OSMI:2017:7716213608.5

Rozhodnutie

Okresný súd Michalovce sudkyňou JUDr. Agátou Štefaničovou v spore žalobkyní 1. Z. 2. K., žalobkyne právne zastúpené JUDr. Mikulášom Pavlikom, advokátom, so sídlom Š. Kuku 14, 071 01 Michalovce, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyňi v 1. rade nemajetkovú ujmu 8000,00 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd žalobu zamietá.

II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyňi v 2. rade nemajetkovú ujmu 8000,00 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd žalobu zamietá.

III. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

odôvodnenie:

1. Žalobkyne sa žalobou doručenou súdu 21. 9. 2016 domáhali proti žalovanému náhrady škody a nemajetkovej ujmy. Žalobu odôvodnili tým, že boli rozsudkom Okresného súdu Michalovce zo dňa 30. 4. 2015 spisovej značky XT/XX/XXXX v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach spisová značka 6 To/43/2015 zo dňa 24. 6. 2015, právoplatne oslobodené spod obžaloby okresného prokurátora v B. pre prípravu na zločin formou spolupáchateľstva ublíženia na zdraví podľa § 20, § 13 ods. 1 k § 155 ods. 1 Trestného zákona. Dňa 27. 10. 2015 sa žalobkyne obrátili návrhom na predbežné prerokovanie náhrady škody podľa § 15 ods. 1 zákona číslo 514/2003 Z.z. na žalovaného a žiadali náhradu škody spočívajúcu v nákladoch na zaplatenie trov obhajoby v trestnom konaní v celkovej výške 5500 eura a nároku na odškodnenie nemajetkovej ujmy za výkon väzby, a to u žalobkyne 1/v sume 15 000 euro a u žalobkyne 2/v sume 15 000 euro. Žalovaný listom zo dňa 29. 4. 2016 oznámil, že žiadosti nevyhovuje a žiadosť posúdil ako nedôvodnú, pretože nebolo preukázané splnenie zákonných predpokladov pre vznik nároku na náhradu škody spôsobenej výkonom verejnej moci. Žalobkyne tento názor nepovažujú za správny a sú presvedčené, že sú splnené zákonné podmienky pre postup podľa zákona číslo 514/ 2003 Z.z..

2. Ďalej uviedli, že uznesením zo dňa 9. 11. 2012 bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie na žalobkyňu 1/a žalobkyňa 2/, ktoré boli v tom čase maloleté, a to pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva v štádiu prípravy. Uznesením Okresného súdu v Humennom spisová značka 0 Tp/55/2012 zo dňa 13. 11. 2012 sudca pre prípravné konanie nevyhovet návrhu prokurátora na vzatie žalobkyní do väzby a prepustil ich zo zadržania. Na základe podanej sťažnosti okresného prokurátora Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 15. 11. 2012 rozhodnutie zrušil a žalobkyne vzal do väzby. Väzba začala plynúť 9. 11. 2012 od 12. 25 hod. do 13. 11. 2012 do 11.35 hod a od 15. 11. 2012 od 14 00 hod.

3. Dňa 14. 12. 2012 vtedajší obhajca žalobkyne 1/ podal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu. Uznesením zo dňa 16. 1. 2013 bola žalobkyňa 1/ z väzby prepustená na slobodu. Proti predmetnému uzneseniu okresný prokurátor zhlásil sťažnosť a Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 12. 2. 2013 spisovej značky 10Tpo/1/2013 zamietol sťažnosť prokurátora. Žalobkyňa 1/bola prepustená na slobodu 12. 2. 2013. Dňa 14. 2. 2013 ustanovený obhajca žalobkyne 2/ podal na okresnú prokuratúru v Humennom žiadosť o prepustenie z väzby. Okresný súd v Humennom uznesením zo dňa 13. 3. 2013 vyhovel návrhu a prepustil žalobkyňu 2/ z väzby na slobodu. Proti rozhodnutiu podal okresný prokurátor sťažnosť o, ktorej rozhodol Krajský súd v Prešove dňa 16. 4. 2013 tak, že napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil na nové rozhodnutie. Okresný prokurátor na verejnom zasadnutí konanom dňa 15. 5. 2013 navrhol prepustenie žalobkyne 2/na slobodu a väzba žalobkyne skončila 15. 5. 2013.

4. Dôvodom začatia trestného konania proti žalobkyniam bola tá skutočnosť, že v perinále žalobkyne 1/ sa našiel tlčik na mäso a pod perinou žalobkyne 2/nožnice na strihanie papiera. Tieto veci tam boli položené krátko po polnoci a toho istého dňa dopoludnia boli tam nájdené. Žalobkyne boli v tom čase chovankyne Reedukačného centra svätého Nikolaja v Medzilaborciach, kde bolo umiestnených asi 15 dievčat, ktoré boli pred pôrodom. Boli to ženy rómskeho pôvodu, iba žalobkyne boli nerómky. V poobedňajších hodinách tohto dňa boli žalobkyne predvolané k riaditeľke, ktorá im povedala, že ak sa priznajú, že chceli napadnúť pracovníčky centra, nebudú za to potrestané, a nedôjde k oznámeniu skutku orgánom činným v trestnom konaní. Žalobkyne sa nepriznali, preto bola zavolaná námestníčka okresného prokurátora v Humennom a začalo sa proti žalobkyniam viesť trestné konanie. Dňa 7. 11. 2012 boli žalobkyne podľa úradných záznamov vyťažované príslušníkmi policajného zboru, pričom žalobkyňa 2/sa k spáchaniu skutku nepriznávala až potom bola vyťažovaná žalobkyňa 1/, ktorej bolo povedané že, keď povie, že chceli ublížiť pracovníčke centra nič z toho nebude a dokonca ako tvrdila aj na súde že, keď sa neprizná dostane 20 rokov väzenia a dokonca, keďže bola v 5. mesiaci tehotenstva bolo jej povedané príslušníkom policajného zboru, že zariadi, aby po pôrode svoje deti už nikdy nevidela. Následne bola druhýkrát vyťažovaná žalobkyňa 2/ ktorej tak isto bolo tvrdené, že pokiaľ sa prizná, nič z toho nebude, v opačnom prípade pôjde do väzenia na 20 rokov. Žalobkyne uviedli, že pri výsluchoch neboli prítomné pracovníčky reedukačného centra napriek tomu, že ich podpisy na záznamoch z vyťažovania boli. Potvrdila to aj vedúca výchovy pri výsluchu aj na hlavnom pojednávaní. Na základe záznamov bolo vznesené obvinenie a začaté trestné stíhanie. Podľa názoru žalobkyň mali byť vypočuté ako svedkyne a mali byť poučené o možnosti zvoliť si obhajcu, keďže boli maloleté.

5. Žalobkyne boli obvinené dňa 9. 11. 2012, bol im ustanovený obhajca, boli vyžiadané správy z úradu práce pričom v ten istý deň sa už v spise nachádzala aj správa z úradu práce Michalovce, taktiež bola vyžiadaná správa od U., ktorý jediný v správe uviedol, že žalobkyňa 1/ je v 5. mesiaci tehotenstva a že vzhľadom ku gravidite a skutočnosti, že čaká dvojčiky, väzba je možná so zvýšeným rizikom. Úrad práce v Humennom uviedol, že je v záujme mladistvej žalobkyne 1/umiestnenie do väzby, aby sa nevyhýbala trestnému stíhaniu.

6. Bol podaný návrh na vzatie obvinených do väzby a sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Humenné dňa 13. 11. 2012 nevyhovel návrhu prokurátorky na vzatie do väzby keď poukázal na ustanovenie § 339 Trestného poriadku s tým, že do väzby smú byť mladistvého osoby vzaté len, ak nemožno účel väzby dosiahnuť inak. Na sťažnosť okresného prokurátora Krajský súd v Prešove zrušil napadnuté uznesenie a napriek tomu, že žalobkyňa 1/mala 16 rokov, bola v 5. mesiaci tehotenstva a napriek správe lekára rozhodol o vzatí žalobkyne do väzby. Počas trvania väzby žalobkyňa 1/mala vážne problémy, bol ohrozený jeden plod, na celé bola zima, buchtot, nemohla spať a bola prevážaná do nemocnice v Košiciach a následne bola prevezená vo vysokom štádiu tehotenstva do Trenčína, odkiaľ potom bola prevezená naspäť domov, kde do Liptovského Mikuláša ju dovezli z nemocnice v Trenčíne a z Liptovského Mikuláša do Michaloviec jej otec. Počas väzby mala veľké problémy najmä po zdravotnej, ale zvlášť pod si fyzickej stránke.

7. Žalobkyňa 1/podala žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu dňa 14. 12. 2012 o, ktorej rozhodoval Okresný súd Humenné 16. 1. 2013 a žalobkyňu 1/prepustil z väzby na slobodu. Proti uzneseniu prokurátor opäť podal sťažnosť napriek veku žalobkyne a jej tehotenstvu. Krajský súd Prešov zamietol sťažnosť prokurátora dňa 12. 2. 2013, teda celé trvanie rozhodovania o väzbe trvalo bez dvoch dní 2 mesiace. Podľa názoru žalobkyne nešlo o väzbu ale o týranie dievčaťa. Po prepustení z väzby na slobodu dňa 12. 2. 2013 išla do nemocnice na kontrolu, kde bola niekoľko dní a 7. 4. 2013 porodila dvojčiky, a to dvoch chlapcov. Vo väzbe teda bola od 9. 11. 2012 do 12. 2. 2013.

8. Žalobkyňa 2/podala žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu 14. 2. 2013 a súd rozhodol 13. 3. 2013. Proti uzneseniu prokurátor podal sťažnosť, na základe ktorej Krajský súd v Prešove dňa 16. 4. 2013, teda po viac ako dvoch mesiacoch od podania žiadosti zrušil napadnuté uznesenie a vrátil vec na nové prejednanie a rozhodnutie. Termín verejného zasadnutia bol určený na 15. 5. 2013, kde už prokurátor navrhol prepustenie žalobkyne 2/. Od podania žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu toto trvalo 3 mesiace a 1 deň, teda žalobkyňa bola vo väzbe od 9. 11. 2012 do 15. 5. 2013.

9. Okresný prokurátor v Humennom podal na Okresný súd Humenné obžalobu dňa 9. 7. 2013. Keďže išlo mladistvé, už pri preštudovaní spisu ich obhajca žiadal o postúpenie veci na Okresný súd Michalovce, nakoľko v tom čase ani jedna nebola chovankyňou reedukačného centra. Okresný súd v Humennom až po viacerých urgenciách a po siedmich mesiacoch postúpil vec Okresnému súdu Michalovce, aj keď došlo k použitiu nesprávneho ustanovenia Trestného poriadku. Vo veci bolo viacero nedostatkov a porušenie ustanovení Trestného poriadku. Dňa 29. 1. 2013 sa malo konať preštudovanie vyšetrovacieho spisu, ale toto sa nekonalo, nakoľko Z. bola v tom čase v nemocnici a vtedy v prítomnosti vyšetrovateľa, ustanoveného obhajcu a pracovníčky reedukačného centra bol K.j navrhnutý 16 mesačný nepodmienečný trest. Ostatné skutočnosti sa nachádzajú v trestnom spise.

10. Žalobkyne si voči žalovanej uplatňujú náhradu nemajetkovej ujmy za výkon väzby a to žalobkyňa 1/v sume 15 000 euro a žalobkyňa 2/v sume 15 000 eur. Žalobkyňa v 1. rade a žalobkyňa v 2. rade si taktiež uplatňujú voči žalovanej z dôvodu, že boli v konaní zastúpené JUDr. Jozefom Fajčkom, advokátom so sídlom Michalovciach aj náhradu trov obhajoby v trestnom konaní na základe zmluvy o poskytnutí právnej pomoci zo dňa 2. 12. 2012 uzatvorenej medzi žalobkyňou 1/ s dohodnutou odmenou 3000 euro a na základe zmluvy o poskytovaní právnej pomoci so žalobkyňou 2/s dohodnutou zmluvnou odmenou 2500 euro.

11. Trestné stíhanie a v rámci neho aj prípadný výkon väzby predstavujú vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvolávajú i ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život a životný osud. Zasahujú do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, preto sú spôsobilé, okrem porušenia práva na osobnú slobodu garantovaného v článku 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, obmedziť, či porušiť aj jeho právo na rešpektovanie a ochranu súkromného rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti tak, ako to zaručuje článok 19 ods. 12 Ústavy Slovenskej republiky. Je teda nepochybné, že trestné stíhanie, výkon väzby, prípadne výkon uloženého trestu, ktoré sú realizované v rozpore so zákonom, respektíve ústavným poriadkom, sú spôsobilé vyvolať vedľa vzniku materiálnej škody aj vznik nemajetkovej ujmy vo sfére osobnostných práv. Žalobkyňa 1/v čase väzby bola vo vysokom štádiu tehotenstva. Väzba na ňu veľmi zle psychicky vplývala, bola úplne zúfalá, bála sa o svoje nenarodené deti a bola tak ako uviedla vo svojom liste svojmu právnenému zástupcovi úplne na dne a každý deň plakala. Tehotenstvo žalobkyne 1/bolo podľa lekárskej správy rizikové s povinnosťou podrobovať sa pravidelným lekárske kontrolám, čo žalobkyňi zabezpečené nebolo. Počas výkonu väzby žalobkyňa nebola ani raz u gynekológa, iba 2 krát bola prevezená na ošetrovanie do nemocnice z dôvodu, že jeden z plodov sa vyvíjal slabšie. Žalobkyňa bývala na celé s dvomi ďalšími ženami, v cele bolo zima, nemohla spať, bol tam hluk a krik a v cele boli nedostatočne hygienické podmienky pre tehotnú ženu. Taktiež nemala zabezpečenú vhodnú stravu, pohyb a lekársku starostlivosť.

12. Žalobkyňa 2/v čase, keď bola vo väzbe mala trojročnú dcéru G.. Táto skutočnosť mala za následok to, že žalobkyňa 2/pobyt vo väzbe zle psychicky znášala a to hlavne z dôvodu, že nemala absolútne žiadny kontakt ani informácie, kto sa stará o jej trojročnú dcéru, ktorá v čase väzby bola umiestnená v reedukačnom centre sama bez svojej matky.

13. Vzhľadom na to, že žalovaný odmietol dobrovoľne uhradiť žalobkyňam vzniknutú škodu sú nútené domáhať sa svojho práva cestou súdu a žiadajú, aby súd priznal žalobkyňi 1/sumu 18 000 euro a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne od 3. 5. 2016 do zaplatenia a žalobkyňi 2/sumu 17 500 euro a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne od 3. 5. 2016 do zaplatenia a taktiež, aby im boli priznané trovy konania.

14. Žalobkyne na preukázanie svojho nároku ako dôkaz označili rozsudok Okresného súdu Michalovce spisová značka 1T/76/2014 zo dňa 30. 4. 2015, uznesenie Krajského súdu v Košiciach spisová značka 6To/43/2015 zo dňa 24. 6. 2015, oznámenie o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, lekársku správu zo dňa 9. 11. 2012, zo spisu Okresného súdu Michalovce spisová značka

1 T/76/2014 žiadal oboznámiť úradný záznam z vyťaženia Z. zo dňa 7.11.2012, úradný záznam z vyťaženia K. zo dňa 7.11.2012, zápisnicu OS Humenné OTP/55/2012 zo dňa 13.3.2013, zápisnicu o výsluchu svedkov X., M. a B., stanovisko k sťažnosti prokurátora zo dňa 18.1.2013, návrh na zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia a zastavení trestného stíhania zo dňa 25.1.2013, písomné zdôvodnenie sťažnosti zo dňa 15.3.2013 a zápisnicu z hlavného pojednávania Okresného súdu Michalovce, predložil zmluvu o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 2. 12. 2012, zmluvu o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 17. 4. 2013, vyúčtovanie trov právneho zastúpenia a navrhol vypočuť žalobkyne.

15. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v zmysle článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nie je absolútne, ale v záujme zaistenia právnej istoty podlieha zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie. Zodpovednosť štátu za škodu upravenú v zákone číslo 514/2003 Z.z. je jednou z foriem objektívnej zodpovednosti štátu, pričom štát zodpovedá za škodu podľa tohto zákona za súčasného splnenia zákonných podmienok, ktorými sú existencia škody, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup, respektíve rozhodnutie o väzbe, a príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím orgánu štátu, nesprávnym úradným postupom, respektíve rozhodnutím o väzbe. Existencia týchto podmienok musí byť v súdnom konaní bezpečne preukázaná a nestačí len pravdepodobný záver o splnení niektorej z nich. Dôkazné bremeno pritom leží na poškodených.

16. K rozhodovaniu vo väzbe žalovaný uviedol, že podľa z § 8 ods. 6 písm. a) zákona číslo 514/2013 Z.z. právo na náhradu škody nevznikne, ak si osoba uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzbu zavinila sama. I keď je zodpovednosť štátu za škodu objektívna a bez liberačného dôvodu, nejde o zodpovednosť absolútnu v tom zmysle, že by nastupovala bez výnimky vždy, ak sú splnené predpoklady zodpovednosti. Rozhodujúcim merítkom je neskorší výsledok trestného konania a základnou podmienkou pre vznik nároku je taký výsledok konania, pri ktorom nedochádza k odsúdeniu dotyčného, respektíve právoplatnému vysloveniu jeho viny za skutok, v súvislosti s ktorým bol vzatý do väzby. Ani pri splnení týchto podmienok však právo na náhradu škody nemá ten, kto si vzatie do väzby sám zavinil. Zavinenie obvineného znamená, že jeho zavinené konanie, pričom stačí nevedomá nedbanlivosť, bolo dôvodom k podaniu a vyhoveniu návrhu na jeho vzatie do väzby prípadne jej predĺženia. Nejde o to, či konanie obvineného vyvolalo podozrenie, že bol spáchaný trestný čin a či naplnilo skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný. Ide o to, či jeho správanie bolo dôvodom k obave, že ujde, bude mariť vyšetrovanie alebo bude pokračovať v trestnej činnosti, pre ktorú je stíhaný. Pre posúdenie, či obvinený zavinil väzbu sú významné skutočnosti, ktoré sú predpokladom pre vzatie obvineného do väzby. Tieto skutočnosti sú odlišné od skutočnosti, ktoré sú predpokladom pre začatie trestného stíhania a pre vznesenie obvinenia, ku ktorému dôjde v prípade, ak konkrétne skutočnosti nasvedčujú tomu, že bol určitou osobou spáchaný trestný čin. Súd rozhodujúci o nároku na náhradu škody pritom vychádza z rozhodnutia o väzbe vydaného v trestnom konaní bez toho, aby bol oprávnený skúmať, či a ktoré väzobné dôvody trvali. Zaobera sa len tým, či poškodený sám zavinil niektorý z väzobných dôvodov, ktoré súd rozhodujúci o väzbe považoval za naplnené. Otázkou zavinenia väzby je potrebné podľa názoru žalovaného skúmať komplexne a nielen vo svetle výsledku trestného konania, ale predovšetkým vo vzťahu ku konaniu žalobkyň, ktoré bolo dôvodom vzatia do väzby. Poukázal na ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka v náväznosti na článok 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky avšak s tým rozdielom, že zavinenie sa vzťahuje výlučne na dôvody, pre ktoré bola osoba vzatá do väzby. Na naplnenie tohto predpokladu pritom postačuje aj nevedomá nedbanlivosť, spočívajúca v nevedomosti obvineného, že môže svojím konaním spôsobiť určitý následok, hoci to vzhľadom na okolnosti predvídať mohol alebo mal a to za predpokladu jeho schopnosti rozoznať následok svojho konania a svoje konanie ovládnuť či od neho upustiť. Zavinenie obvineného na vzatí do väzby znamená, že jeho zavinené konanie bolo v danom prípade dôvodom na podanie návrhu na vzatie obvineného do väzby. Zavinenie obvineného na vzatí do väzby pritom nemožno stotožňovať so zavinením začatia trestného stíhania v zmysle § 199 Trestného poriadku, prípadne vznesenia obvinenia podľa ustanovenia § 206 Trestného poriadku, pretože skutočnosti odôvodňujúce vzatie obvineného do väzby sú skutkovo odlišné od tých, pre ktoré možno začať trestné stíhanie alebo vzniesť obvinenie. Z tohto hľadiska teda nie je významné, či konanie obvineného vyvolalo podozrenie, že bol spáchaný trestný čin, či skutočne naplnilo znaky skutkovej podstaty trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, prípadne či išlo len o priestupok, ale to, či jeho správanie alebo iné relevantné skutočnosti v danom okamihu vyvolávali dôvodnú obavu zakladajúcu niektorý z dôvodov väzby. Z uvedeného vyplýva, že zavinenie obvineného na vzatie do väzby treba zakaždým skúmať z hľadiska dôvodov, pre ktoré bol vzatý do väzby a to vo vzťahu

ku konkrétnym okolnostiam, ktoré súd rozhodujúci o väzbe zvažoval, ktorými sa riadil a v konečnom dôsledku odôvodnil vzatie obvineného do väzby. Poukázal na judikatúru, podľa ktorej na rozhodnutie o väzbe postačuje hrozba a nie istota, že obvinený bude konať podľa § 71 Trestného poriadku, ak vzatý do väzby nebude. V prípade žalobkyň súd 1. stupňa zistil u obvinených dôvody takzvaný preventívnej väzby. Poukázal na to, že pri vykonaní kontroly V Reedukačnom centre svätého Nikolaja pre maloleté matky s deťmi v Medzilaborciach bol u žalobkyne 1/nájdený tlčik na mäso a u žalobkyne 2/ nožnice, pričom pri výsluchu dňa 9. 11. 2012 sa žalobkyňa 1/k spáchaniu skutku priznala a podrobne opísala ako so žalobkyňou 2/plánovali rôzne spôsoby úteku z centra a to aj s použitím nájdených predmetov. Priznanie sa ku skutku pritom predstavuje v zmysle judikatúry jasný príklad zavinenia väzby. Žalobkyňa 2/ po vznesení obvinenia taktiež podrobne opísala ako spolu so žalobkyňou 1/plánovali spoločný útek z centra, kedy výslovne okrem iného uviedla, že boli dohodnuté, že večer pôjde ona po Ľubomíru Tomkovú a spoločne mali čakať, kým dôjde okolo nich vychovávateľka. Jedna z nich ju mala udrieť po hlave, aby spadla a mohli ju zviazať a odťahnúť, aby ju tak ľahko nenašli. Žalovaný poukázal aj na obsah podanej žaloby, v ktorej samotné žalobkyne poukázali aj na stanovisko Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Humennom, v ktorom bolo okrem iného uvedené, že je v záujme žalobkyne 1/umiestnenie do väzby a to z dôvodu, aby sa nevyhýbala väzbe. Bolo by v príkrom rozpore s podstatou a účelom inštitútu väzby, ak by súd v tomto prípade vo fáze, kedy bolo zrejme z dovtedy zistených skutočností, že došlo k spáchaniu skutku, ktorý sa žalobkyniam kládol za vinu, neprijal zákonné opatrenie na riadne zistenie skutkového stavu a zabránenie v novej trestnej činnosti do doby, kým budú dostatočne objasnené všetky skutočnosti. Oslobodenie žalobkyň spod obžaloby podľa názoru žalovaného žiadnym spôsobom nespochybňuje skutočnosť, že v čase rozhodovania o väzbe existovali dôvody väzby, a to obzvlášť v situácii, keď žalobkyne boli oslobodené výlučne z dôvodu, že skutok, ktorý sa im kládol za vinu, nebol prípravou na zločin, to je nikdy nebolo v rámci trestného stíhania spochybnené, že skutok sa stal. Rozhodnutia o väzbe nie sú rozhodnutiami o vine, súd posudzuje iné skutočnosti pri rozhodovaní o väzbe a iné pri rozhodovaní o vine a treste. Žalovaný tiež zdôraznil, že z predložených listinných dôkazov nevyplýva, žeby samotné žalobkyne podali proti rozhodnutiu o väzbe sťažnosť. Podľa názoru žalovaného pri starostlivom zohľadnení všetkých okolností prípadu existovali dôvody väzby, ktoré si zavinieli samotnej žalobkyne, a teda v zmysle § 8 ods. 6 písm. a) zákona číslo 514/2003 Z.z. v tomto prípade je vylúčené priznanie nároku na odškodnenie, nakoľko žalobkyniam nevzniklo v tejto súvislosti právo na náhradu škody.

17. K existencii majetkovej škody uviedol, že pri skúmaní existencie škody v časti náhrady trov právneho zastúpenia je potrebné posúdiť žalobkyňami vynaložené finančné prostriedky tak z hľadiska nutnosti ako aj účelnosti. Samotná skutočnosť, že žalobkyne vynaložili v trestnom konaní finančné prostriedky na svoju obhajobu neznamená, že ich náhradu môžu automaticky dôvodne uplatňovať ako škodu. Poukázal na to, že žalobkyne ako dôkaz predložili výlučne fotokópiu zmluvy o poskytovaní právnej pomoci, ktorý dôkaz nie je možné považovať za dostatočný o skutočnej úhrade požadovanej čiastky. V tomto štádiu konania podľa názoru žalovaného bez predloženia riadneho vyúčtovania trov právneho zastúpenia vo vzťahu k obom žalobkyniam, faktúr, príjmových pokladničných dokladov a dokladov o zaevidovaní v peňažnom denníku právneho zástupcu, nie je možné v prípade nárokovania náhrady trov právneho zastúpenia dospieť k záveru o ich reálnej úhrade. Až ďalším krokom by mohlo hypotetický byť posúdenie ich oprávnenosti a odôvodnenosti vo vzťahu k uplatnenej škode. Poukázal na § 18 ods. 3 prvá veta zákona číslo 514/2003 Z.z., podľa ktorého súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu na zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Predložený doklad hovorí o takzvanej zmluvnej odmene v trestnej veci žalobkyň, čo je v rozpore s citovaným ustanovením zákona. Žalovaný tiež poukázal na povinnosť žalobkyne preukázať, ako výkon väzby podmienil úkony obhajoby a určiť rozsah tých úkonov, ktoré boli vyvolané výlučne rozhodnutím o väzbe. Značné pochybnosti vyvoláva aj skutočnosť, ktoré úkony právnej služby realizoval dr.Fajčák v príčinnej súvislosti s výkonom väzby žalobkyne, nakoľko zmluvu o poskytnutí právnej pomoci uzavrela žalobkyňa 1/až dňa 2. 12. 2012, hoci vo väzbe bola od 9. 11. 2012 do 12. 2. 2013 a žalobkyňa 2/uzavrela zmluvu o poskytnutí právnej pomoci až dňa 17. 4. 2013, hoci väzbu vykonávala od 9. 11. 2012 do 15. 5. 2013. Z uvedeného je zrejme, že v prípade žalobkyne neexistovala zmluva o poskytnutí právnej pomoci v rozhodujúcom časovom období, to je v čase od vzatia do väzby až do trvania väzby. V prípade, ak žalobkyňa riadnymi dôkaznými prostriedkami preukáže reálnu úhradu trov obhajoby, ak predložia relevantné vyúčtovanie trov právneho zastúpenia, bude v ďalšom postupe nutné preukázať, že jednotlivé úkony právnej služby zahrnuté do predmetných vyúčtovaní vznikli výlučne v príčinnej súvislosti s vykonávanou väzbou, boli skutočne realizované, že ich právny zástupca žalobkyň absolvoval, že prebehli v tvrdenom časovom rozsahu, že je správne určená výška odmeny za jednotlivé

úkony, a že boli vykonané účelne a smerovali k účinnej obhajobe práv žalobkyň v súvislosti s výkonom väzby.

18.K nemajetkovej ujme žalovaný uviedol, že žalobkyne doposiaľ neunesli dôkazné bremeno, kedy vôbec nepreukázali vznik nemajetkovej ujmy v požadovanej celkovej výške 30 000 euro, pričom žalobkyne si dosiaľ splnili výlučne elementárnu povinnosť tvrdenia a to o zásahu do ich práv, avšak bez toho, že by súčasne spoľahlivo preukázali zásah v takej intenzite, ktorá by spoľahlivo preukazoval existenciu nemajetkovej ujmy a zároveň odôvodňovala nevyhnutnosť peňažnej satisfakcie nemajetkovej ujmy. Hoci výška zadosťučinenia v peniazoch je predmetom voľnej úvahy súdu, aj táto úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. V súlade s ustálenou judikatúrou zákon nezakladá prezumpciou vzniku nemajetkovej ujmy, to je, že v prípade nezákonného rozhodnutia, respektíve rozhodnutia o väzbe automaticky dochádza k vzniku práva osoby, ktorá bola poškodená nezákonným rozhodnutím, respektíve rozhodnutím o väzbe, na náhradu nemajetkovej ujmy. Aj podľa rozhodovacej praxe slovenských súdov možno nemajetkovú ujmu v peniazoch priznať iba v prípade, ak samotné konštatovanie porušenie práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom ak nie je možné uspokojiť nárok. Nárok na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch v prípade, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu alebo nezákonnému rozhodnutiu pri výkone verejnej moci nevzniká automaticky. Žalobca, ktorý sa náhrady nemajetkovej ujmy domáhal, musí uniesť jednak bremeno tvrdenia, ako aj dôkazné bremeno, že mu nemajetková ujma vznikla a že na jej uspokojenie nie je postačujúcim zadosťučinením len konštatovanie porušenia práva. Nemajetková ujma má byť určitou náhradou za protiprávny stav, ktorý spôsobil nenapraviteľnú ujmu v majetkovej sfére dotknutej osoby, pričom je podstatné v akom rozsahu bola znížená česť, dôstojnosť a postavenie fyzickej osoby respektíve dobré meno a povesť právnickej osoby. Súd je pri úvahe o primeranosti výšky finančného zadosťučinenia povinný vychádzať z úplne zisteného skutkového stavu a opiera sa o úplné konkrétne a preskúmateľné hľadiská, ktorými sú predovšetkým závažnosť nemajetkovej ujmy a overené okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do práv fyzickej osoby došlo. Vo vzťahu k uplatnenej náhrade nemajetkovej ujmy zo strany žalobkyne 1/ žalovaná nad rámec vyššie uvedeného uvádza, že tvrdenia žalobkyne o vzniku ujmy na jej zdraví sú v prejednávanej veci irelevantné, nakoľko takýto zásah nemožno subsumovať pod nemajetkovú ujmu a preto si ju žalobkyňa ani nemôže uplatňovať z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, ale výlučne ako škodu na zdraví. V takom prípade by bola však žalobkyňa 1/povinná spoľahlivo preukázať vznik škody na zdraví, napríklad znaleckým posudkom, avšak túto povinnosť si žalobkyňa nespĺnila. Vo vzťahu k uvedenému žalovaná navyše uvádza, že škoda na zdraví je osobitným nárokom, pre ktorého úspešné uplatnenie sa vyžaduje postup podľa § 444 zákona číslo 40/1964 zberky v znení neskorších predpisov v spojení s § 25 ods. 1 zákona číslo 514/2003 Z.z., podľa ktorého sa odškodňuje za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Žalovaný má zato, že prípadné poškodenia zdravia nie je možné zohľadniť pri posudzovaní nemajetkovej ujmy a možnosti priznania jej náhrady v peniazoch. Vo vzťahu k možnému preukázaniu zhoršenia zdravotného stavu je nevyhnutné venovať osobitnú pozornosť otázke príčinnej súvislosti, teda či priamou a rozhodujúcou príčinou zhoršenia zdravotného stavu bolo bez pochybností práve vzatie do väzby. Navyše ako vyplýva z lekárskej správy väzba žalobkyne bola možná so zvýšeným rizikom avšak z uvedeného je zrejmé, že samotný výkon väzby nemohol automaticky ohroziť graviditu žalobkyne a orgány činné v trestnom konaní si práve z hľadiska prevencie vyžiadali od lekára gynekologické vyšetrenie žalobkyne. Pre úspešné uplatnenie práva na náhradu škody je nevyhnutné okrem existencie niektorého zo zásahov podľa § 3 ods. 1 zákona a vzniku škody, preukázať aj príčinnú súvislosť medzi týmito zložkami. Podľa ustálenej súdnej praxe príčinná súvislosť, ako ďalší predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu, je priama väzba javov, v rámci ktorého prvý jav vyvoláva druhý jav. V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž priamosť pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí, ak je iba sprostredkovaný. K tejto súvislosti žalovaný zdôrazňuje, že žalobkyňa v podanej žalobe podmienke existencie príčinnej súvislosti sa vôbec nevenuje. Žalovaný zároveň poukazuje aj na dôkaznú povinnosť žalobkyň, ktoré si však doposiaľ nespĺnili ani len povinnosť tvrdenia o existencii príčinnej súvislosti. Poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu podľa, ktorých sa Ústavný súd stotožňuje s konštatovaním Okresného súdu o tom, že otázka posúdenia príčinnej súvislosti musí byť predmetom dokazovania, a dôkazné bremeno o tejto otázke znáša žalobca. Podľa právneho názoru Ústavného súdu vzťah medzi príčinou aj následkom musí byť pritom bezpečne

preukázaný a bezprostredný. Podľa názoru žalovaného práve podmienka bezprostrednosti v tomto prípade absentuje.

19. K uplatnenému úroku z omeškania žalovaný uviedol, že tento nepovažuje za opodstatnený. Žalovaný zdôraznil, že v konaniach o náhradu škody osobitne v prípade náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, je výška priznanej náhrady závislá od úvahy súdu, pričom rozsudok o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy má konštitutívny charakter. Omeškanie žalovaného tak v tomto prípade nemohlo vzniknúť predtým, než vznikla samotná povinnosť poskytnúť žalobkyniam náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Omeškanie vzniká až po uplynutí lehoty na plnenie vyplývajúce z rozhodnutia vo veci samej.

20. Súd vykonal dokazovanie predloženými listinami a výsluchom žalobkýň a zistil tento skutkový stav:

21. Uznesením vyšetrovateľa zo dňa 9. 11. 2012 bolo proti žalobkyniam začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva v štádiu prípravy. Uznesením Okresného súdu v Humennom spisová značka 0 Tp/55/2012 zo dňa 13. 11. 2012 sudca pre prípravné konanie nevyhovel návrhu prokurátora na vzatie žalobkýň do väzby a prepustil ich zo zadržania. Na základe podanej sťažnosti okresného prokurátora Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 15. 11. 2012 rozhodnutie zrušil a žalobkyne vzal do väzby. Väzba začala plynúť 9. 11. 2012 od 12. 25 hod. do 13.11. 2012 do 11.35 hod a od 15. 11. 2012 od 14 00 hod.

22.Z potvrdenia lekára U. zo dňa 9. 11. 2012 súd zistil že žalobkyňa 1/ prišla v sprievode polície na vyšetrenie, je obvinená z trestného činu pričom je plánovaná vyšetrovacía väzba. Podľa správy bola žalobkyňa v 5. mesiaci tehotenstva. Podľa záveru lekára vzhľadom ku gravidite a k tomu, že čaká dvojčičky, väzba u žalobkyne je možná so zvýšeným rizikom a doporučil pravidelné kontroly gravidity.

23.Dňa 14. 12. 2012 obhajca žalobkyne 1/ podal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu. Uznesením zo dňa 16. 1. 2013 bola žalobkyňa 1/ z väzby prepustená na slobodu. Proti uzneseniu prokurátor zahlásil sťažnosť. Odvolací súd uznesením zo dňa 12. 2. 2013 v konaní 10Tpo/1/2013 zamietol sťažnosť prokurátora. Žalobkyňa bola v ten istý deň prepustená na slobodu. Dňa 14. 2. 2013 obhajca žalobkyne 2/ podal žiadosť o prepustenie z väzby. Okresný súd v Humennom uznesením zo dňa 13. 3. 2013 vyhovel návrhu a prepustil žalobkyňu 2/ z väzby na slobodu. Proti rozhodnutiu podal okresný prokurátor sťažnosť. Odvolací súd uznesenie zrušil dňa 16.4.2013 a vec vrátil na nové rozhodnutie. Okresný prokurátor na verejnom zasadnutí konanom dňa 15. 5. 2013 navrhol prepustenie žalobkyne 2/na slobodu a väzba skončila 15. 5. 2013.

24. Žalobkyňa 1/ dňa 2. 12. 2012 uzavrela s advokátom JUDr. Jozefom Fajčákom Zmluvu o právnej pomoci a dohodli sa na zmluvnej odmene 3000,00 Eur. Žalobkyňa 2/ dňa 17.4.2013 uzavrela s advokátom JUDr. Jozefom Fajčákom Zmluvu o právnej pomoci a dohodli sa na zmluvnej odmene 2500,00 Eur. Obhajca listom zo dňa 8.12.2016 si u oboch žalobkýň uplatnil trovy konania v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z.z. Žalobkyňa v 1. rade vyúčtoval trovy obhajoby v sume 2254,15 Eur, žalobkyňa v 2. rade v sume 1917,12 Eur.

25.Dňa 7. 11. 2012 žalobkyňa 1/ na odbore kriminálnej polície v rámci vyťaženia osoby podľa § 17a zákona číslo 171/ 1993 Z.z. vypovedala že s kamarátkou žalobkyňou 2/plánovali útek tak, že v nočných hodinách mali fyzicky napadnúť vychovávateľku a utiecť. Ona osobne navrhla kamarátke, že to spravia v nočných hodinách keď pôjdu spať a ak by sa vychovávateľka prebudila nejako ju uspia, zviažu alebo niečím omráčia. Preto zobrala z kuchynky tlčik na mäso a schovala ho. Tiež sa dohodli, že žalobkyňa 2 zoberie svoju dcéru,ktorá bola tiež v centre, prídu k vychovávateľke a omráčia ju. žalobkyňa 2. tiež povedala, že sa dá urobiť aj nožnicami a to tak, že by sa do nej dalo bodnúť. Podľa záznamu pri výsluchu boli prítomní dvaja policajti a vedúca výchovy pani U.

26.Dňa 7.11.2012 žalobkyňa 2/ v rámci vyťaženia vypovedala, že so žalobkyňou 1/ plánovali útek tak, že v nočných hodinách chceli fyzicky napadnúť vychovávateľku. Mali v pláne udrieť vychovávateľku tlčikom na mäso bodli by jej nožnicami do krku, aby nekričala. Žalobkyňa 1/ zabezpečila tlčik na mäso a dala jej aj nožice.Každý deň sa pripravovali, že utečú v noci, ale nikdy to nevyšlo, pretože stále niektorá zaspala. Dňa 5.11.2012 po príchode zo školy zistili, že im vychovávateľky našli veci na útek a vychovávateľkaŠáková sa ich pýtala, čo chceli spraviť. Všetko poprela, lebo sa bála. Podľa záznamu pri výsluchu boli prítomní dvaja policajti a vedúca výchovy.

27. Dňa 15.1.2013 vypovedala vedúca výchovy reedukačného centra U. ktorá uviedla, že 5.11.2012 jej jedna z chovankyň u povedala, že K. a Z. plánujú utiecť a to tak, že vychovávateľke ublížia tlčikom na mäso a nožnicami. Oznámenie nebrala vážne, ale asi o hodinu prišlo jedno z dievčat a uviedlo, že v perináku Z. našla tlčik na mäso. Po prehliadke izieb u Zuzany Lazukovej našli zbalenú kabelku s vecami pre dcéru a nožnice. Dievčatá popreli, že by plánovali niekomu ublížiť a tvrdili, že veci im niekto podstrčil. Na ďalší deň bola privolaná polícia a dievčatá sa priznali. Kolegyňa I. po odchode polície začula, ako sa K. vyhrážala, že aj tak ujde a že vychovávateľku je možné uškrtiť aj pomocou podprsenky. Preto zavolať na okresnú prokuratúru a udalosť oznámila. 9.11.2012 boli dievčatá zadržané ale sudcom boli zo zadržania prepustené. Na otázku obhájcu svedkyňa vypovedala, že počas vyťaženia žalobkyň pracovníkmi kriminálnej polície v reedukačnom centre nebol nikto prítomný, sama bola prítomná iba pritom, ako dievčatá podpisovali svoje výsluchy. G. bola vypočúvaná dvakrát, pretože prvýkrát sa nepriznala.

28. Svedkyňa M. dňa 9.11.2011 vypovedala, že dňa 2.11.2012 sa od jednej z chovankyň dozvedela, že Z. plánuje útek a volá ju so sebou. Potom na ďalšej nočnej zmene v nedeľu sa od chovankyň dozvedela, že Z. a G. chcú utiecť a niečo proti nej chystajú, ale nepovedali čo. Preto dávala počas nočnej zmeny väčší pozor na obe dievčatá. Na druhý deň v pondelok sa u dievčat našiel tlčik na mäso a nožnice.

29. Svedkyňa R. dňa 15.1.2013 vypovedala, že Z. spávala na izbe spolu s B., ktorá jej povedala, že sa Z. bojí a bojí sa s ňou spať, ale nezodôvodnila to. Asi o dva dni našla kolegyňa I. u Z. na izbe tlčik na mäso. Tomková popierala, aby ona dala do izby tlčik, ale keď prišli policajti tak sa priznala.

30. Obhajca žalobkyne 1/ listom zo dňa 18.1.2013 adresovanom Okresnému súdu Humenné v konaní OTp 55/12 podal stanovisko k sťažnosti prokurátora proti uzneseniu, ktorým bola z väzby prepustená. V liste sa uvádza, že sudca maloletú obvinenú podrobne vypočul, prepustil ju z väzby na slobodu, prijal ponuku rodičov na prevzatie záruky a uložil primerané obmedzenia. Poukázal na tehotenstvo žalobkyne, ktorá počas väzby nebola u gynekológa, má rizikové tehotenstvo, pričom je na cele s ďalšími dvomi ženami a ako tvrdí v cele je zima, nemôže spať, je tam hluk a nedostatočné hygienické podmienky. Žalobkyňa od rodičov utekala, pretože chcela byť s priateľom, s ktorým je tehotná. Priateľ ju vo väzbe navštevuje a rodičia dali súhlas na sobáš. Uviedol, že väzba nie je v tomto prípade väzbou, ale mučením, čo bolo evidentné na Okresnom súde v Humennom, kde aj sám sudca konštatoval, že netreba vyjadrenie odborníka na to, aby bolo každému jasné, že mladistvá trpí. Ďalej uviedol, že doterajšie vyšetrovanie jednoznačne nepreukazuje, že by vôbec išlo o nejaké protiprávne konanie, pretože prokurátor v návrhu na vzatie do väzby uvádza, že v čase, kedy si žalobkyne zabezpečili tlčik a nožnice nerozmýšľali na tom, že by mohli niekomu ublížiť a mladistvá ani nemala odvahu niekomu ublížiť.

31. Obhajca žalobkyne 1/ listom zo dňa 25.1.2013 adresovaným Okresnej prokuratúre Humenné podával návrh na zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia a zastavenie trestného stíhania, pričom poukázal na procesné chyby počas vyšetrovania. Poukázal najmä na skutočnosť, že maloletá bola vyťažovaná operatívcami bez prítomnosti inej osoby, pričom povedal, že ak sa prizná, nič z toho nebude, ak nie, pôjde na 20 rokov do väzenia.

32. Obhajca žalobkyne 2/ dňa 15.3.2013 písomne zdôvodnil sťažnosť proti rozhodnutiu, ktorým súd zamietol žiadosť žalobkyne o prepustenie z väzby. Rozhodnutie považoval za protizákonné a protiústavné. Poukázal na ustanovenie § 339 Tr. por., ktoré súd nerešpektuje, keďže obvinená je už 5 mesiacov ako dieťa bezdôvodne vo väzbe. Od vzatia do väzby bola vypočutá iba 29.1.2013, kedy sa malo konať aj oboznámenie so spisom, teda už ani vyšetrovateľ nemal dôvod pre prípadné ďalšie vypočúvanie svedkov. Znovu poukázal na procesné pochybenia v procese vyšetrovania, zdôraznil, že vyšetrovací spis obsahuje výpovede svedkyň, preto trvanie väzby nemá oporu v zákone. Poukázal na to, že dieťa žalobkyne 2/ je od nej odlúčené už 4 mesiace, a sama obvinená má psychické problémy, keďže nemôže byť s dieťaťom.

33. Dňa 9.7.2013 okresný prokurátor v Humennom podal na Okresný súd Humenné obžalobu. Keďže išlo o mladistvé, obhajca žiadal postúpenie veci na Okresný súd Michalovce, pretože žalobkyne už neboli chovankyňami reedukačného centra. Vec bola postúpená až na urgencie obhajcu po 7 mesiacoch.

34. Rozsudkom Okresného súdu Michalovce v konaní 1 T/76/2014 zo dňa 30. 4. 2015 boli žalobkyne podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodené spod skutku obžaloby kvalifikovaného ako spolupáchateľstvo prípravy zločinu ublíženia na zdraví, ktorého sa mali dopustiť tak že plánovali útek z Reedukačného centra svätého Nikolaja pre maloleté matky v Medzilaborciach, pričom počas úteku pomocou pripraveného tĺčika na mäso a pomocou nožníc, ktoré si žalobkyne zabezpečili, chceli v nočných hodinách keď ostatní budú spať najprv omráčiť vychovávateľku, ktorá mala mať službu v čase úteku tým spôsobom, že by ju udreli tĺčikom po hlave a nožnicami bodli do krku, aby nekričala, pretože skutok nie je prípravou na zločin. Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 24. 6. 2015 podľa § 319 Trestného poriadku v konaní 6To 43/2015 odmietol odvolanie okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 30. 4. 2015 s odôvodnením, že skutok, ktorý sa kládol žalobkyniam za vinu nie je prípravou na zločin.

35. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom dňa 20.11.2014 vo veci 1T/76/2014 súd zistil, že v rámci výsluchu žalobkyňa 1. vypovedala, že so žalobkyňou 2. plánovali útek, pretože boli jediné nerómky v centre a prostredie im nevyhovovalo. Ona osobne bola napadnutá jednou z chovankýň, preto si zaobstarala tĺčik na mäso. K výsluchu pred policajnými orgánmi uviedla, že ku skutku sa priznala, pretože policajt, ktorý ich vypočúval ešte v centre povedal, že ak s prizná, nič z toho nebude ale ak nie, odstanem 20 rokov basy a zariadi, že jej zoberú deti. V tej dobe bola tehotná, preto sa zo strachu priznala. Pri jej výsluchu okrem policajta nikto nebol prítomný. Ďalej vypovedala, že vo väzbe sa cítila zle, dvakrát bola objednaná na gynekologické vyšetrenie a bola dvakrát hospitalizovaná. Tiež bola prevezená do Nemocnice pre obvinených a odsúdených v Trenčíne.

36. Žalobkyňa 2/ vo veci 1T/76/2014 na hlavnom pojednávaní dňa 20.11.2014 vypovedala, že je pravda, že z centra chceli újsť, pretože boli psychicky utláčané, ale ublížiť nikomu nechceli. Stavali sa proti nim aj chovankyne aj vychovávateľky. Tĺčik a nožnice doniesla M., pretože stále ich napádali romky, a to keď sa išli sprchovať aj pri jedle, čo sa nedalo vydržať. M. niekoľkokrát napadla B.. K priznaniu sa ku skutku pred policajtami aj pred súdom vypovedala, že urobila tak preto, lebo policajt, ktorý ju v centre vypočúval povedal, že ak sa prizná, nič z toho nebude, inak dostane 20 rokov basy, vypovedala teda pod nátlakom.

37. Žalobkyne sa listom zo dňa 27. 10. 2015 obrátili s návrhom na predbežné prerokovanie náhrady škody podľa § 15 ods. 1 zákona číslo 514/2003 Z.z. na ministerstvo spravodlivosti a žiadali o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spočívajúcu v nákladoch na zaplatenie trov obhajoby v trestnom konaní v celkovej výške 5500 euro a nároku na odškodnenie nemajetkovej ujmy za výkon väzby, a to u žalobkyne 1/v sume 15 000 euro a u žalobkyne 2/ v sume 15 000 euro. Listom zo dňa 29. 4. 2016 oznámilo ministerstvo spravodlivosti žalobkyniam, že náhradu škody vo výške 5500 euro ako aj náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej sume 30 000 euro neuhradila. Podľa názoru ministerstva nebolo vo veci preukázané splnenie zákonných predpokladov vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej výkonom verejnej moci a to preukázanie nesprávneho úradného postupu, nezákonného rozhodnutia, respektíve rozhodnutia o väzbe, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom, nezákonným rozhodnutím respektíve rozhodnutím o väzbe a vzniknutou škodou.

38. Žalobkyňa 1/ pred súdom vypovedala, že nikomu nič neurobili, veci, ktoré u nich našli mali kvôli rómskym chovankyniam, ktoré ich napadali, preto chceli újsť. Policajti, ktorí ju vypočúvali robili na ňu nátlak, že ak sa neprizná, dostane 20 rokov väzenia a pripraví ju o deti. Zo začiatku tvrdila, že nič z čoho je obvinená nie je pravda, lenže potom na ňu policajti kričali, vyhrážali sa, tak sa priznala. Nemala úmysel ublížovať vychovávateľke. Po výsluchu v centre asi po dvoch dňoch ich vzali do Humenného s tým, že idú vo veci vypovedať, potom ich nechali v cele predbežného zadržania 4 alebo 5 dní. Sudca ich zo zadržania prepustil kvôli tomu, že pobyt v reedukačnom centre má splniť účel väzby. Vzápätí ako boli prepustené bol odvolávací súd, kde neprišiel ani právna zástupca a tam sa vyjadrili páni zo zariadenia, že oni ich tam nechcú, že sa ich boja. Vzápätí na to ich súd vzal do väzby. Postupne boli vo väzbe sme v Prešove, v Košiciach, žalobkyňu potom preradili do Trenčína, pretože bola som tehotná. Väzba na ňu nemala dobrý vplyv, jednak zo zdravotných dôvodov, pretože bola na rizikovom tehotenstve a jedno dieťa sa slabšie vyvíjalo. Vo väzbe nebolo ani dostatočná hygiena. Kamaráti aj rodina sa jej obrátili chrbtom. Kvôli problémom v tehotenstve ju asi dvakrát alebo trikrát zobrala sanitka z väzby. Necítila sa dobre a mala strach. V Prešove som bola na cele s Rómkou, ktorá vystrájala, po jednom alebo dvoch dňoch ju dali do cely so žalobkyňou 2/ a potom ich eskortovali do Košíc. Tam ich rozdelili, ale stále boli s niekym na cele. Pri prvom vypočúvaní bol prítomný iba policajt, nebol tam ani zákonný zástupca,

ani sociálna pracovníčka. Pre neznesiteľnosť pomerov písala aj svojmu obhájcovi dr. Fajčákovi. Ďalej uviedla, že prístup lekárov k nej vo väzbe bol hrozny a jednali s ňou ako so zvieratom. Ani v Trenčíne nebol prístup najlepši, ale aspoň sa správali k nej správali ako k človeku. Na gynekologické vyšetrenia chodievala na výzvu nemocnice, alebo ak jej bolo zle bola odvezená na ošetrovanie. Po prepustení z väzby bola hospitalizovaná, pretože mala problémy s tlakom a aj deti sa v tehotenstve zle vyvíjali a narodili sa o dva týždne skôr.

39. Žalobkyňa v 2/ rade pred súdom vypovedala, že celé trestné konanie bolo pre ňu traumatické, pretože bola odlúčená od svojej dcéry. Vypovedala, že na cele bola asi s najväčšou ženou, ktorá tam bola, nemohla sa k nej ani ozvať, nemohla sa na ňu ani pozrieť a mala z nej strach. Rodina jej iba dvakrát napísala list, všetci ju odsúdili a malá dcérka sa z toho dosť ťažko spamätávala. Do reedukačného centra prišla s dcérou keď dcéra mala dva roky. Po zadržaní zostala v reedukačnom centre. Predtým, ako prišla do reedukačného centra som bola v domove, a to kvôli škole a kvôli dochádzke do školy. Do centra bola umiestnená, keď v domove zistili, že som tehotná. Bola som znásilnená.

40. Po vykonanom dokazovaní súd vec právne posúdil takto:

Podľa § 3 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z.z. (ďalej len zákon), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d) nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 8 ods. 5 písm. b) zák. č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol oslobodený spod obžaloby.

Podľa § 8 ods. 6 písm. a) právo na náhradu škody nevznikne, ak si osoba uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzbu zavinila sama.

Podľa § 5 ods. 1, 2 zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní. Právo na náhradu škody má i ten, s kým nebolo konané ako s účastníkom konania, aj keď s ním, ako s účastníkom konania, konané malo byť.

Podľa § 6 ods. 1 zákona, ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 15 ods. 1, 2 zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11. Ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

Podľa § 16 ods. 4 zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1,2 zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 zákona výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 17 ods. 4 zákona výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

Podľa § 18 ods. 1,3 zákona náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

Podľa § 19 ods 1,2,3 zákona, právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia. Najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za desať rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8.

Lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov.

41. Súd po posúdení zákonných predpokladov na uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z. dospel k záveru, že žaloba žalobkyň je sčasti dôvodná. Zákon 514/2003 Z.z. upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci a podmienky jej uplatnenia. V ustanovení § 3 ods. 1 v náväznosti na ustanovenie § 8 ods. 5 písm. b) zák. č. 514/2003 Z.z. je zakotvená zodpovednosť štátu za škodu aj v prípadoch, ak škoda bola spôsobená rozhodnutím o väzbe a dotknutá osoba bola spod obžaloby oslobodená. Tejto zodpovednosti sa štát nemôže zbaviť. Žalobkyne sa práva zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe domáhali.

42. V konaní nebol sporný skutkový priebeh vznesenia obvinenia, vzatia do väzby žalobkyň, ich prepustenia z väzby, ich obžalovania a napokon aj oslobodenia spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Michalovce v konaní 1T/76/2014. Podľa rozsudku boli žalobkyne oslobodené spod skutku obžaloby kvalifikovaného ako spolupáchateľstvo prípravy zločinu ublíženia na zdraví z dôvodu, že skutok nie je prípravou na zločin. Nebola sporná ani doba trvania väzby, ktorá bola u žalobkyne 1/ trvala od 9.11.2012 do 12.2.2013 a u žalobkyne 2/ trvala od 9.11.2012 do 15.5.2013.

43. V prípade uplatnenia nároku na náhradu škody za väzbu v konaní pred súdom v zmysle ustanovenia § 8 ods. 5 písm. b) zák. č. 514/2003 Z.z. je potrebné splnenie týchto kumulatívnych podmienok: 1. predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na príslušnom orgáne, ktorému nebolo vyhovené 2. oslobodenie spod obžaloby v konaní, v ktorom bolo rozhodované o väzbe, 2. vznik škody, a 3. príčinná

súvislosť medzi rozhodnutím o väzbe a vznikom škody. V prípade nárokov podľa § 8 ods. 5 zákona sa nevyžaduje splnenie podmienky zrušenia nezákonného rozhodnutia a podania opravného prostriedku, pretože ide o špecifický prípad vzniku nároku na náhradu škody upravenej priamo v zákone (citovaný § 8 ods. 5).

44. Žalobkyne preukázali, že dňa 27.10.2015 sa obrátili na žalovaného s návrhom na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spočívajúce v nákladoch na zaplatenie trov obhajoby v trestnom konaní v celkovej výške 5500,00 Eur (žalobkyňa 1. 3000,00 Eur a žalobkyňa 2. 2500,00 Eur a zároveň žiadali nemajetkovú ujmu za výkon väzby, a to žalobkyňa 1. 15 000,00 Eur a žalobkyňa 2. 15 000,00 Eur. Ministerstvo spravodlivosti ako orgán oprávnený konať za štát (§4 ods. 1 písm. a) listom zo dňa 29.4.2016 oznámilo žalobkyniam, že žiadosti nevyhovie, pretože neboli splnené zákonné predpoklady na priznanie náhrady škody. Táto skutočnosť nebola medzi stranami sporná. Súd preto vychádzal z toho, že nárok žalobkýň nebol uspokojený v rámci predbežného prerokovania nároku pred príslušným orgánom, preto mali právo obrátiť sa žalobou na súd. Bola splnená aj druhá podmienka vzniku nároku, a to oslobodenie spod obžaloby, čo je preukázané oslobodzujúcim rozsudkom Okresného súdu Michalovce a táto skutočnosť nebola medzi stranami sporná. Nebolo sporné ani to, že bola splnená zákonná podmienka oslobodenia spod obžaloby, čo je preukázané právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom.

45. Zostalo preto posúdiť, či žalobkyniam vôbec vzniklo právo na náhradu škody, či vznikla škoda v súvislosti s väzbou a či majú právo aj na nemajetkovú ujmu. Súd je toho názoru, že právo na náhradu škody žalobkyniam vzniklo, avšak nie v požadovanom rozsahu.

46. Žalovaný právo žalobkýň na náhradu škody neuznal čo do samotného základu s odôvodnením, že žalobkyne si väzbu zavinieli samy. Ďalej zdôvodňoval, že otázku zavinenia vzatia do väzby je potrebné skúmať komplexne, a to nielen vo svetle výsledku trestného konania, ale vo vzťahu ku konaniu žalobkýň. Tieto boli vzaté do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a),c) Trestného poriadku. Súd je toho názoru, že v prípade žalobkýň nie je možné konštatovať ich zavinenie na vzatí do väzby. Súd vychádzal z popisu priebehu vzatia do väzby zo strany žalobkýň, ako aj z následného konania súdov pri rozhodovaní o vzatí do väzby a napokon aj z oslobodzujúceho rozsudku. Otázka existencie alebo neexistencie dôvodov väzby je pri rozhodovaní súdu vecou právneho posúdenia. Z rozhodovania súdov vyplynulo, že v otázke dôvodnosti väzby nemali rovnaký právny názor. Prvostupňový súd nevidel dôvody pre vzatie žalobkýň do väzby, odvolací súd mal iný názor a rozhodol o ich vzatí do väzby. Situácia sa opakovala aj pri následných rozhodnutiach o žiadostiach o prepustenie z väzby. Súdu v občianskom súdnom konaní neprislúcha hodnotiť rozhodovaciu činnosť súdov v rámci trestného konania. Súd iba v kontexte rozhodovacej činnosti súdov o väzbe poukazuje na skutočnosť, že nemôže byť na ťarchu žalobkýň, ak aj odborne spôsobilé osoby mali rôzny právny názor na dôvodnosť väzby alebo jej trvanie. Z vykonaného dokazovania nevyplývali také skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé hodnotiť konanie žalobkýň počas trestného konania ako konanie majúce za cieľ mariť vyšetrovanie a preto si vlastným konaním spôsobili vzatie do väzby. Preto podľa názoru súdu sa žalovaný objektívnej zodpovednosti za škodu nezbažil.

47. Keďže v prípade nárokov podľa zák. č. 514/2003 Z.z. ide o objektívnu zodpovednosť štátu za škodu, nevyžaduje sa pre vznik zodpovednosti za škodu zavinenie a protiprávne konanie, musí však byť preukázaný vznik škody a jej výška, a to v príčinnej súvislosti s vydaním rozhodnutia o väzbe. Žalobkyne si uplatnili právo na škodu spočívajúce v náhrade trov účelne vynaložených v trestnom konaní, v ktorom bolo vydané rozhodnutie o väzbe. Náhrada za účelne vynaložené trovy konania je nepochybne odôvodneným nárokom podľa ustanovenia § 18 ods. 1,3 zákona. Žalobkyne si tieto trovy vyčíslili a žiadali ich náhradu. Súd však dospel k záveru, že v tejto časti nie je možné žalobkyniam vyhovieť. Zákon 514/2003 Z.z. upravuje podmienky zodpovednosti štátu za škodu, ktorú jeho orgány spôsobia pri svojej činnosti. Aj v prípade posudzovania nárokov na náhradu škody podľa tohto zákona musia byť splnené všetky zákonné predpoklady pre vznik nároku na náhradu škody. Prioritne musí byť preukázané, či vôbec ku tvrdenej škode došlo. Na tomto mieste súd musí prisvedčiť žalovanému, že ak žalobkyne svojmu obhajcovi doposiaľ neuhradili trovy právneho zastúpenia, nie je možné dospieť k záveru o vzniku škody. Skutočnosť, že trovy neboli doposiaľ uhradené, nebola sporná. Právny zástupca žalobkýň v tejto súvislosti poukázal na iné rozhodnutie súdu o tomto nároku, podľa ktorého na vznik práva na náhradu škody stačí, ak trovy obhajoby boli vyúčtované a vyfakturované a uplatnené na náhradu. Súd sa s týmto právnym názorom nestotožňuje. Ako uviedol aj žalovaný, judikatúra aj rozhodovacia prax ustálila, že

škodou je ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t.j. peniazmi. Musí teda dôjsť k reálnemu úbytku na majetku poškodenej osoby a úbytok musí existovať v čase rozhodovania súdu o uplatnenom nároku. Táto podmienka v prípade žalobkyní splnená nebola. Súd preto v tejto časti žalobu zamietol.

48. Za dôvodný súd považoval nárok v časti uplatnenej nemajetkovej ujmy, avšak nie v požadovanej výške. Ustanovenie § 17 zák. č. 314/2003 Z.z. umožňuje priznať nemajetkovú ujmu v prípade, ak samotné konštatovanie porušenia práva nie je postačujúce. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy sa vychádza zo zásad uvedených v ustanovení § 17 ods. 3,4 zákona. Výška nemajetkovej ujmy je tak závislá na posúdení osoby poškodeného, jeho doterajšieho života, prostredia, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v osobnom živote a závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločnosti. Aj keď žalobkyne rozsiahlo popísali skutkový priebeh trestného konania, podľa názoru súdu sa nedostatočne venovali odôvodneniu výšky nemajetkovej ujmy, ktorú požadujú v sume 15000,00 Eur, a to s prihliadnutím na zásady uvedené v ustanovení § 17 ods. 3 zákona. Súd preto vychádzal zo všeobecnej premisy, že trestné stíhanie je vážnym zásahom do osobnostných práv, najmä ak je s trestné stíhanie väzobné. U žalobkyní so zosilnenými účinkami vzhľadom na ich vek v čase vzatia do väzby. Aj v tomto prípade však platí zásada primeranosti, ktorá závisí od okolnosti konkrétneho prípadu. Žalobkyne okrem zásahu do ich osobného života a vyjadrení svojich osobných pocitov na väzbu, ničím nepreukazovali, či a akým spôsobom došlo k zníženiu ich vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti alebo rozsah iných nepriaznivých následkov, ktoré v súvislosti so vzatím do väzby mali.

49. Súd s prihliadnutím na ustanovenie § 17 ods. 4 a po zhodnotení podmienok podľa 17 ods. 3 zákona, za primeranú náhradu považoval nemajetkovú ujmu vo výške 8 000,00 Eur u oboch žalobkyní a vo zvyšku nárok zamietol. Vychádzal pritom z citovaných ustanovení § 17 zákona, ktorý pri výške nemajetkovej ujmy odkazuje aj na osobitný predpis. Podľa § 5 zák. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi je maximálna výška náhrady nemajetkovej ujmy pri smrti 50-násobok minimálnej mzdy, ktorá v súčasnej dobe predstavuje 435,00 Eur. Maximálna náhrada tak predstavuje 21750,00 Eur. Súd nepovažoval za primerané priznať žalobkyniam náhradu 15000 Eur, ak pri smrti obete trestného činu je náhrada 21 750,00 Eur. Oslobodzujúci rozsudok je určitou formou zadosťučinenia za trestné stíhanie, ktoré sa proti žalobkyniam viedlo. Súd však prihliadal na to, že žalobkyne boli v čase väzby maloleté, väzba im spôsobila zrejme útrapy, preto oslobodzujúci rozsudok nie je dostatočným zadosťučinením a primeraná náhrada vo forme nemajetkovej ujmy je opodstatnená. Samotné obmedzenie osobnej slobody a vedenie trestného konania je traumatizujúcim zážitkom. Podľa názoru súdu u maloletej osoby musí byť trauma oveľa ťažšia, ako u dospelých, preto nemajetková ujma u žalobkyní je namieste.

50. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy vzhľadom na vyššie uvedené súd za primeranú považoval náhradu 8 000,00 Eur u oboch žalobkyní. Vychádzal pritom z dĺžky trvania väzby, ktorá trvala od 9.11.2012 do 12.2.2013 u žalobkyne 1. a od 9.11.2012 do 15.5.2013 u žalobkyne 2. Súd tiež nemôže u oboch opomenúť, že podľa ustanovenia § 339 Tr. por. maloletého je možné vziať do väzby iba v prípade, ak účel väzby nemožno dosiahnuť inak. Aj keď súdu neprináleží hodnotiť trestné konanie, zákon u maloletých obvinených preferuje iné formy zabezpečenia obvineného pre účely trestného konania, ako je väzba. Aj keď väzba žalobkyne 2. trvala dlhšie, súd zohľadňoval skutočnosť, že žalobkyňa 1. bola v čase vykonávania väzby tehotná a čakala dvojčiky so zrejmymi zdravotnými komplikáciami a s tým spojenými obavami o zdravie svoje i detí. Aj podľa gynekológa väzba žalobkyne bola možná so zvýšeným rizikom. U žalobkyne 2. súd vychádzal z dĺžky trvania väzby, ktorá trvala od 19.11.2012 do 15.5.2013 a zo skutočnosti, že žalobkyňa pobytom vo väzbe takmer po dobu 6 mesiacov bola odlúčená od svojej maloletej dcéry a nemohla sa o ňu postarať.

51. Žalobkyne si uplatnili aj právo na úroky z omeškania. Podľa § 16 ods. 4 zákona lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr. Žalobkyne si uplatnili právo na úroky z omeškania od 3.5.2016 z náhrady škody aj nemajetkovej ujmy. Súd žalobkyniam úroky z omeškania nepriznal, a to z týchto dôvodov: žaloba žalobkyní v časti priznania náhrady škody bola zamietnutá, preto im úroky z omeškania nepatria. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, v tomto smere je judikované, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy

v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, a až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania.

52.O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Súd vychádzal z toho, že žalobca mal vo veci úspech len čiastočný, keď bol úspešný iba v časti nemajetkovej ujmy a nárok na náhradu škody bol zamietnutý.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na tunajšom súde.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 CSP uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak povinnosť uložená v tomto rozhodnutí nebude splnená, môže sa oprávnená osoba svojho nároku domáhať návrhom na vykonanie exekúcie.

Podľa § 127 ods. 1 CSP ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

Podľa § 127 ods. 2 CSP ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.